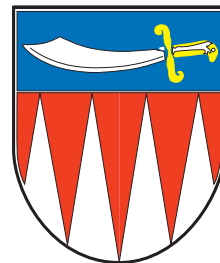

Pod hanáckým žudrem

www.prikazy.cz

Ročník XXII.

Občasník pro Příkazy a Hynkov

číslo 1.

Leden - únor 2021

Vážení spoluobčané,

další rok je už skoro za námi. Ten letošní byl hodně jiný než ty minulé. Vlastně ani nechci psát o tom, proč byl jiný. Stačí si pustit televizi či jiné veřejnoprávní médium a tam se dozvíme, proč je najednou všechno jinak. Proč je celý svět vzhůru nohama a ještě to asi nějaký čas potrvá. Někdy mám dojem, že nové informace, které se na nás valí ze všech stran, postrádají punc objektivity. Je však na každém z nás, jak tyto informace vyhodnotí a co s nimi udělá. Je zajímavé v tuto dobu sledovat chování lidí, které potkáváme. Mnohdy se člověk nestačí divit..... Hlavně nedělat žádnou paniku a zachovat si klidnou mysl.

Cyklostezky na Skrbeň a na Senici na Hané jsou už dokončeny. O dotaci jsme žádali celkem 3krát, což už asi není podstatné. Hlavně, že se tento záměr podařilo realizovat. Už dnes je mnozí cyklisté používají a pochvalují si, jak se jim po nich pěkně šlape. Od jara na nich bude určitě hodně rušno. Na cyklisty, kteří pojedou od Senice, bude čekat překvapení na bývalé cukrovarnické váze. Vznikne zde prodejna zmrzliny, kávy a jiných pochutin, což bude jistě příjemné zpestření nejen pro cyklisty. Jakmile to situace dovolí, uspořádáme jejich oficiální otevření. Bylo by zajímavé potkat se při takové příležitosti třeba na běžkách. Má to však jeden háček. Musel by napadnout sníh. Třeba nás však letošní zima překvapí. Dešťových srážek bylo letos požeňaně, tak třeba si příroda něco nechala i na zimu a po letech zažijeme tu pravou Ladovskou. Sice by nám všem přibýlo trochu práce s úklidem sněhu, ale to bychom určitě zvládli.

Páteční síť kanalizace na Hynkově je dokončena. Vlastně chybí ještě udělat asi 30 m, k domu paní Vočkové a manželů Pavlíkových. To však bude muset počkat na jaro, až bude vydáno stavební povolení na přeložku plynu, který stojí v cestě nové kanalizaci. Rovněž asfaltový postřik na komunikacích, kde probíhaly výkopové práce, bude proveden až v jarních měsících. Jakmile to počasí dovolí, budou obecní zaměstnanci pokračovat v napojení již existujících či instalaci nových septiků. Odpadní vody z jednotlivých domů společně s vodami dešťovými nyní odcházejí do nové kanalizace a následně do nezatrubněné části potoku Koňar. Ten vlastně už dnes působí jako biologický rybník. V brzkých jarních měsících začne

výstavba biologických rybníků, na které proběhlo výběrové řízení. V tuto chvíli ještě probíhá jeho vyhodnocení a pokud vítězná společnost Navláčil stavební firma, s.r.o. doloží všechny potřebné dokumenty, stane se vítězem této veřejné zakázky, neboť nabídla nejnižší cenu.

Z pohledu plnění plánu obecního rozpočtu to s tím našim nevypadá vůbec špatně. Musíme ještě počkat na vyšší příjmy z rozpočtového určení daní, které přijdou koncem prosince. Dá se však předpokládat, že celkový výpadek v příjmech bude do 5 %. Je to podstatně méně, než bylo předpovíáno v médiích. Obávám se však, že v příštím roce budeme muset rozpočet sestavit velmi střízlivě, neboť současný stav bude mít velký vliv na ekonomiku naší země i celkovou ekonomiku ve světě. Ale nebojte, ono to zase nějak dopadne. Jak říká klasik: „Dobře to dopadne!“

Přeji Vám, abyste o Vánocích hodili běžné starosti za hlavu a užívali si teplo domova v kruhu svých nejbližších. Odpočiňte si, chodte na procházky a nedovolte, aby Vám někdo pokazil tu pravou vánoční pohodu. Do nového roku vykročte pravou nohou a mějte hlavně spoustu zdraví a elánu na překonávání různých těžkostí, které život přináší.

*Šťastné, radostné, pohodové a veselé Vánoce přeji
zastupitelé
a všichni obecní zaměstnanci*

Marcela Prázdná Čas vede, kam chce on

jak sám chce, určí směr
ukazuje, že je frajer
určí také rychlost
náhlou prudkost
i schůdnost cesty
různě úzké mosty
určí klid či hukot
nebo dunící cvrkot
a vzdálené cíle
jaké nosíme brýle
vidíme-li jen růžově
přenádherně naivně
anebo jen reálně
naprosto normálně
otočíme kalendář
ukáže nám svou tvář
ukážeme mu hodiny
vidíme jeho trhliny

Co se dělo ve škole

Prvnáčci

Za 4 měsíce, po které chodíme i nechodíme do školy, jsme toho spoustu stihli a ještě víc se naučili. Už umíme 10 písmen, ze kterých skládáme, čteme a zapisujeme nejen slabiky, slova, ale i věty. Počítáme zpaměti i na prstech do šesti. Zpívání a cvičení máme zakázané, tak hlavně kreslíme, tvoříme z přírodnin, modelujeme a také chodíme často na procházky po vesnici. Víme, k čemu slouží přestávka a též si užíváme volný čas ve školní družině.

Nedávno jsme byli pasováni na čtenáře a byl nám slavnostně předán Slabikář. Museli jsme vysvobodit princeznu tím, že jsme splnili několik úkolů. Pronesením čtenářského slibu se z nás stali opravdoví čtenáři.

Jsmo už zkrátka školáci a rádi se každý den dozvídáme něco nového.

Mgr. Romana Zvěřová

Mikuláš

V pondělí 7.12.2020 proběhl v ZŠ Příkazy projektový den na téma „Mikuláš“. Každá třída pojala tento den originálním způsobem. Děti se učily zábavnou formou a užily si hodně legrace s kamarády. Zakončením celého dne byla mikulášská nadílka.

Žáci třetího ročníku zhodnotili průběh projektu formou dopisů.

3. třída – Čertí škola (viz foto)

Mgr. Olga Petrovská

Vánoční svícen

Paní učitelka byla tak hodná a nakoupila nám k tomu potřebné věci.

Postup byl hodně náročný, protože jsme do hmoty zapichovali malinké větvičky a občas se mi to nedařilo. Ale nějak jsem to zvládla a až jsem byla v polovině, šla jsem za paní učitelkou, aby mi pomohla do hmoty zabodnout svíčku a já poděkovala.

Potom jsem znovu přidávala větvičky a nakonec jsem svícen dozdobila u učitelského stolu ozdůbkami s pomocí tavné pistole. Až jsem měla vše hotové, svícen jsem odložila na svou lavici a šla jsem pomáhat své kamarádce Sabče. Na závěr jsem si uklidila svoje místo.

Myslím si, že se mi to celkem povedlo a moc mě to bavilo.

Maruška Müllerová, 5. ročník

PF 2021

Mnoho hezkých chvil v příjemné atmosféře Vánoc,
hodně štěstí, zdraví a lásky v novém roce 2021.

Přejí děti a zaměstnanci ZŠ a MŠ Příkazy

Prosinec - měsíc dětských přání

Určitě si každý z vás ještě dnes rád zavzpomíná na zážitky z dětství, kdy nedočkavě čekal, až se za vraty objeví Mikuláš se svým doprovodem nebo až se v pokoji rozsvítí vánoční stromeček a Ježíšek svým zacinkáním dá znamení, že můžete dál.

Nejinak tento předvánoční čas prožívají děti i dnes. V naší mateřské škole jsme letos 4. prosince měli už od rána spoustu malých i velkých čertíků a andílků, kteří si užili dopoledne plné zábavy, rejdní a her. Když však před polednem zazvonil Mikuláš, zkoprněli i ti největší hrdinové a objevily se i nějaké slzičky. Dětské oči se však znovu rozzářily při pohledu na mikulášskou nadílku, a tak jsme si „Čertohrátky“ všichni moc užili.

Hned potom samozřejmě následovalo to nejdůležitější. Psaní dopisů Ježíškovi, aby věděl, co si přejeme najít pod stromečkem. Povíдали jsme si o adventních zvycích a tradicích, přípravách na Vánoce doma, pekli jsme si perníčky a cukroví. Zpívali jsme vánoční koledy a počítali dny, které ještě zbývají do Štědrého dne.

Kouzelný zvoneček brzy nám zacinká,
rozsvítí stromeček, zbývá jen chvilinka.
Zazvoní zvoneček vánoční písničku,
každý se podívá, co bude v balíčku.

Krásné prožití vánočních svátků a hodně štěstí, spokojenosti a zdraví přejí děti a celý kolektiv MŠ.

Libuše Navrátilová, vedoucí učitelka MŠ

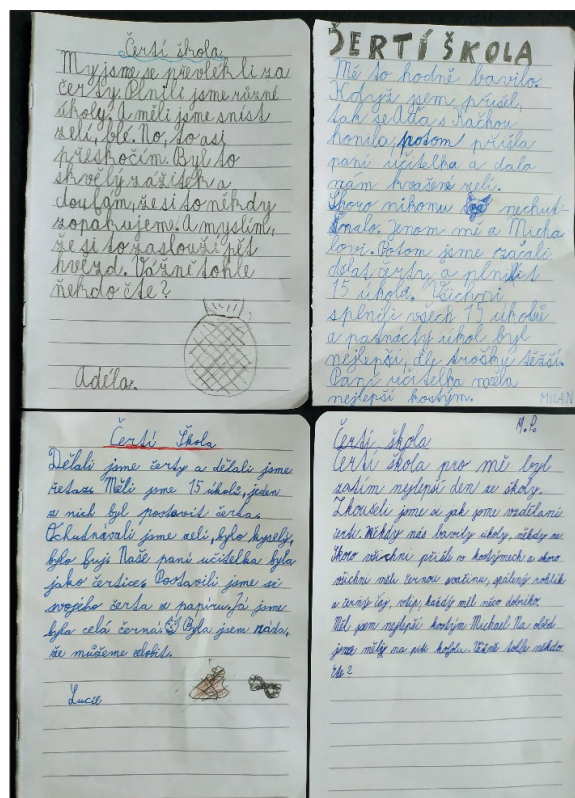
Pasování na čtenáře v 1. třídě

Z natáčení ve skanzenu

Dopisy z „Čertův školy“

Čertohrátky v MŠ

Vážení spoluobčané!

Chtěla bych všem popřát šťastné, požehnané, ve zdraví prožité Vánoce a mnoho spokojenosti, zdraví, radosti, klidu, spokojenosti a doufejme, i společných setkání na kulturních i jiných akcích v novém roce.

V minulých letech jsme měli možnost se několikrát potkat s paní Broňou Millou, která se v Příkazích u paní Boženy Langové „vyučila“ o hanáckém kroji, a nyní nám své vědomosti a dovednosti předává zpět při učení vázání hanáckého šátku i další. Paní Broňa Millá má v úmyslu své znalosti zúročit v připravované knize o hanáckém kroji a ráda by v ní zveřejnila historické fotografie Hanáků v kroji. Poprosila mne, zda bych jí mohla k tomuto účelu fotografie našich předků zapůjčit.

Možná, že i ve vašich domácnostech se najdou fotografie prababiček či pradědečků, kteří se nechali vyfotografovat v hanáckém kroji. Pokud ano, a budete-li ochotni je zapůjčit k zveřejnění v připravované knize, budete, prosím, tak laskavi a fotografie s označením, komu je máme vrátit, přineste do kanceláře obecního úřadu.

Předem děkuji za vstřícnost a ochotu.

Mgr. Božena Mikolajczyková

Vážení obyvatelé Příkaz a Hynkova,

srdečně Vás zdravím z Hanáckého skanzenu! Konec roku je příležitostí k bilancování, proto bych rád shrnul důležité události, které se v našem muzeu v roce 2020 odehrály, a zároveň bych velmi rád nastínil, na co se u nás můžete v roce 2021 těšit.

Patrně nejdůležitější událostí v roce 2020 je nástup odborného pracovníka - kurátora sbírek a etnografa, Mgr. Josefa Urbana, který má především na starosti založení muzejní sbírky v oficiálním slova smyslu a její následnou správu, jakož i odborný dohled nad provozem a rozvojem muzea. Jeho příchodem začíná nová etapa, jejímž cílem je vybudování kvalitního a respektovaného muzea v přírodě, které bude plnohodnotným členem Národního muzea v přírodě.

Kolega Urban svou erudicí taktéž přispěl k vyšší úrovni programů, které jsme v roce 2020 mohli uspořádat. Koronavirová krize se bohužel dotkla i Hanáckého skanzenu, i když akce, které se uskutečnily, měly větší návštěvu a snad i lepší atmosféru než v roce 2019. Za zmínku v této souvislosti stojí i úspěšná výstava *O věclách a lidech*, kterou zhlédlo téměř 3000 návštěvníků.

V roce 2020 pokračovaly i plánované opravy.

Nejvýznamnějším počinem je oprava podzemního sklepa na dvoře gruntu, který původním obyvatelům zřejmě sloužil jako sklad potravin. Rovněž proběhla další etapa revitalizace sadu. Bohužel okolnosti zabránily tomu, aby pomolog, jenž vede výsadbu historických odrůd a potřebný prořez stromů, uskutečnil plánované komentované prohlídky zaměřené právě na ovocné dřeviny v našem muzeu. Pokud nám okolnosti dovolí, tyto prohlídky proběhnou v roce 2021.

Výčet realizovaných záměrů, jejichž cílem je především rozvoj muzea, by nebyl úplný, kdyby nebyly zmíněny výsledky práce na rodící se koncepci Hanáckého muzea v přírodě. Zde bych rád zmínil hned tři počiny. Za prvé,

byla navázána spolupráce s profesionálním historikem a archivářem, který zpracovává dějiny Kameníčkova gruntu v období 1850-1950. Naše muzeum tak bude mít seriózní databázi faktů, historických poznatků a souvislostí, umožňujících vytvořit novou expozici, jež bude reálným obrazem života našich předků. Stejně tak se tyto poznatky promítnou do průvodcovského výkladu. Za druhé, *Ústav pro interpretaci místního dědictví* pro naše muzeum zpracovává interpretační plán, abychom veřejnosti naše muzeum prezentovali atraktivní, avšak nepodbíživou formou, a v souladu s moderními interpretačními trendy. A konečně za třetí, byl zpracován koncepční materiál s názvem *Vize stabilizace a rozvoje Hanáckého muzea v přírodě do roku 2033*.

A co nás čeká v roce 2021? Kromě programové nabídky a komentovaných prohlídek bych chtěl zmínit dvě významné události. Patrně nejvýznamnějším záměrem pro rok 2021 je transfer a sestavení unikátní středověké stodoly ze Skaličky v areálu našeho muzea. Národní muzeum v přírodě, které tuto akci zabezpečuje, tak zachrání unikátní nemovitou kulturní památku a zároveň pro naše muzeum vznikne pozoruhodná interpretační příležitost: Budeme s to našim návštěvníkům ukázat část geneze stavitelství hospodářských budov na Hané a objasnit tak zajímavé souvislosti.

Druhou významnou událostí je pak bezplatné zpřístupnění Hanáckého muzea v přírodě jednou za měsíc. Od června do září 2021 budeme mít každý první čtvrtek v měsíci volný vstup. Věřím, že volného vstupu využijete a přijdete se podívat, co je u nás nového. Například můžete sledovat, jak se staví roubená stodola z 16. století. Volný vstup lze chápat jako kompenzaci navýšení vstupného, ke kterému bylo třeba přistoupit.

Závěrem mi dovolu, abych stejně jako v loňském roce poděkoval panu starostovi, Ing. Jaroslavu Sívkovi, a panu místostarostovi, Josefu Škrabalovi, za všeobecnou podporu, zájem a významnou pomoc například s údržbou areálu muzea. Rovněž bych chtěl poděkovat obecním zaměstnancům, kteří u nás ochotně a nezištně přiložili ruku k dílu. Chtěl bych také poděkovat místním občanům, kteří nám pomáhají s uskutečňováním akcí nebo dokonce se samotným provozem muzea.

Na samotný závěr bych rád všem popřál pěkné Vánoce a do nového roku hlavně zdraví a spokojenost!

Petr Vodešil, vedoucí Hanáckého muzea v přírodě

Koncem listopadu měla proběhnout již tradiční akce k Vánocům. Ta však musela být z důvodu pandemie COVID-19 zrušena. Místo toho jsme pro Vás v průběhu podzimu vymysleli a natočili tři krátké příspěvky, které se úzce dotýkají adventního a vánočního období na Hané v minulosti. Natočená videa, kde vystupují i někteří místní spoluobčané, můžete postupně zhlédnout na webových a facebookových stránkách muzea ve dnech 18., 23. a 28. prosince.

Národní
muzeum
v přírodě

Hanácké
muzeum
v přírodě

HANÁCKÉ MUZEUM V PŘÍRODĚ PROGRAM 2021

- 13. 2. Masopust
- 3. 4. Velikonoce v muzeu v přírodě
- 20. 5. Vernisáž výstavy Jízda králů na Hané
- 17. 7. Hliněné stavitelství a hanácké kroje
- 31. 7. Žně na Hané
- 22. 8. Koniny
- 27. 11. Hanácké Vánoce

Silvestrovská služba mladého zvěrolékaře

Nevím, jestli to bylo v roce 1971 nebo 1972, kdy jsem vyfasoval službu na Silvestra. Olomoucká veterinární správa měla střediska v Olomouci, Šternberku a Litovli, veterinární nemocnici ve Chválkovicích a hygienické středisko na olomouckých jatkách. Na všech se držely pohotovostní služby. Všední od 15 do 7 hodin ráno, nedělní od soboty 7 hodin do pondělka 7 hodin a také sváteční od sedmi do sedmi hodin následujícího dne. Dbalo se na to, aby do služeb o vánočních svátcích nebyli zařazováni pracovníci s malými dětmi. Ti se však nevyhnuli službám na Silvestra, Nový rok nebo o Velikonocích. A jednu takovou jsem vyfasoval právě na Silvestra. Počítal jsem, že manželka se bude s dětmi doma dívat na televizi a já si před půlnocí odskočím domů popřát. Ale všechno bylo nakonec jinak. Dva dny před Silvestrem se nám pokazil televizor. Měl jsem dva opraváře, jednoho v Drahanovicích a druhého na Července. Na telefonu jsem zastihl toho červenského. Řekl mi, ať televizor dovezu. Když jsem ho dovezl, zjistil jsem, že tam na opravu čeká nejmíň deset dalších televizorů. Když jsem se zeptal, kde je opravář, řekla mi jeho paní, že v hospodě. Pochopil jsem, že do Silvestra televizor opravený nebude. Tehdy byly jen černobílé obrazovky a k dispozici byl jen jeden program, teprve později přibyl druhý. Na středisku v Litovli, kde jsem sloužil, byl kvalitnější televizor než ten náš, a tak jsme se rozhodli, že Silvestra strávíme společně tam. Nastoupil jsem v 7 hodin a zdálo se, podle případů, které jsem osobně převzal, že služba bude klidná. Když mi však v devět hodin nahlásili z centrálního dispečinku další případy, pochopil jsem, že se stanoveným paušálem kilometrů nevystačím. Případy byly nahlášený z Medlova, Rénot, Střeně, Nákla, Senice, Náměště, Luděrova, Rozvadovic, Luké, Haňovic a z Bouzova. Jednalo se o ulehle krávy po porodu, které musely dostat kapačku, krávy se zadrženými lůžky nebo zánětem vemene, telata s chřipkou, selata s průjmy nebo prasnice se zánětem vemene nebo dělohy. A na každé farmě měli pro mne případů víc, než původně nahlásili. Každou hodinu jsem se musel hlásit na dispečink, jestli ještě něco nepřibýlo. Nebyly mobilní telefony, a tak jsem musel volat z telefonů na farmách. Skončil jsem ve tři hodiny na Bouzově. V místním hotelu dobře vařili, proto jsem

se tam rád stavoval na oběd. Vejdou do restaurace a vidím, jak tam za dlouhým stolem sedí celé vedení bouzovského družstva, měli poslední poradou. V čele s předsedou Kunzem (žena učila jeho syna na gymnáziu) a vedle něho zkušený prasečkář Laďa Nemrava, vynikající odborník, ale podšívka; jednou mne dokonce o Velikonocích opil a já jel pak se strachem z Bezděkova do Litovle celou cestu na trojku. Bouzovské družstvo byly jakési malé olomoucké Slušovice. Měli moderní ovocné sady, přidruženou výrobu a v celé republice známé šlechtitelské chovy prasat plemen přestické, české bílé a lamdrace. Navíc šéf těchto chovů byl nejen vynikající odborník, ale v první řadě obchodník. Sedl jsem si do kouta restaurace a objednal si oběd v ceně 15,- Kčs. Snažil jsem se, aby mne nikdo z družstevních funkcionářů nezpозoroval. Sedl jsem si zády ke schůzujícím, ale stejně to nepomohlo. Už jsem dojedl, když tu mne někdo ze zootechniků poznal. Přišel pro mne Laďa Nemrava a doslova mne dotáhl ke stolu už bujarých funkcionářů. Popřál jsem všem a chtěl odejít. Ale všichni požadovali, abych s nimi chvilku poseděl. Donesli mi kávu a nutili zbytky vánočního cukroví. Vlasy mi vstaly hrůzou, když Nemrava vstal a řekl, že si s nimi musím připít na spolupráci. Děsil jsem se toho, abych nedopadl jako tehdy o Velikonocích. Nakonec jsem malou vodku vypil a s předsedou, prý abych nekulhal, ještě jednu. Ten přitom zavolal na číšníka, ať moji útratu napíše na družstvo. Před hotelem jsem přemýšlel, jestli můžu sednout do auta. Doma však na mne čekala celá moje rodinka, že je převezu na středisko a společně se budeme dívat na televizi. Nakonec jsem si oblékl bílý pracovní plášť, a když jsem na kraji Litovle projížděl kolem litovelských policajtů, zamával jsem jim a oni zamávání opětovali. Soucítili se mnou, protože ani oni nebyli ve službě na Silvestra dobrovolně. Když jsem přijel v pět hodin domů, byla už tma a všichni byli rozmrzení, že nemohli sledovat v televizi pohádky. Manželka naložila do auta peřiny, povlečení, krabici s chlebíčky a cukrovím a malé tranzistorové rádio, které dostala ode mě k Vánocům. V rádiu už od poledne probíhal silvestrovský pořad s celou řadou zajímavých povídek a anekdot. Na středisku jsme si všechno přeskládali, aby na televizi viděla i děcka z postele. V televizi vystupovali známí umělci - Dvořák s Bohdalovou, Menšík s Růžickovou, zpěváci Simonová, Chladil, Pilarová, Matuška, Hála, Karel Gott a další, které už mladší generace nezná. Zdálo se, že už do rána bude klid. Ale nebyl. V osm hodin volal zootechnik z Blážova, že za ním přišla dojička, že se nemůže otelit její nejlepší kráva. Měly tehdy každá dvanáct dojnic a o ně se kompletně staraly, včetně krmení a dojení; odměňovány byly podle množství nadojeného mléka. Zděsil jsem se. Do Blážova je to 25 km a já už měl překročený paušál kilometrů, víc mi organizace nezaplatí. Stěžovat si můžu tak na lampárně. Zootechnikovi jsem poradil, ať aspoň dvě hodiny počkají a telátko vyběhne samo. V deset hodin volal znova, že ani čtyři přivolání chlapi tele nevytáhli. Nezbylo než vyrazit. Venku mrzlo, až praštělo a moje auto Tudor sanitka moc netopilo, navíc

mělo jen šestivoltovou baterku, takže světlomety svítily jak za duše v očištění. To auto jsem musel odkoupit, když jsem je jako služební při jedné noční službě vylágoval. Auto byl tehdy úzký profil. Na nové jsem neměl, navíc organizace pro čtyřicet zvěrolékařů dostávala každoročně jen pár přednostních poukazů. Auto jste zaplatili v plné ceně, ale nemohli jste si vybírat ani barvu ani značku. K dispozici byly Spartaky, Moskviče nebo Warburky. Já si však s tchánem udělal ze sanitky vyřezáním přepážky limusinu se čtyřmi sedadly. Ty zadní byly ze starého gauče. Přestože jsem měl nasazené rukavice a kulicha, byla mi v autě zima. Po cestě jsem nikoho nepotkal, silnice byla po Slavětín suchá, teprve od Kozova byl poprašek sněhu. Z Kozova do Blázova je to pět kilometrů do kopce hlubokými lesy. Kravín je na kraji vesnice a už od silnice bylo vidět, že se tam svítí. Čekal tam na mne zootechnik, čtyři pořádní chlapi a také ošetřovatelka, která celou akci spískala. Na otěpce slámy ležela už jedna vypitá fľaška a ani v té druhé slivovice už moc nezbývalo. Očekávali ode mne, že porod rychle vyřeším a oni půjdou domů, odkud je zootechnik vytáhl. Ale nešli. Když jsem krávu vyšetřil, zjistil jsem, že tele je tak velké, že v žádném případě neprojde porodními cestami. Bylo živé. Když jsem zootechnikovi sdělil, že krávu musí zavézt do veterinární nemocnice ve Chválkovicích, zděsil se. „Koho já teď seženu, všichni mají popito, kráva na vlečce v tom mrazu umrzne“, nařikal. Nakonec mne všichni umluvili, že císařský řez uděláme na místě. Sám jsem jej ještě neprováděl, ale párkrát jsem asistoval chirurgovi z veterinární nemocnice v Říčanech u Prahy, kde bylo moje první pracovní místo po studiu. Donesl jsem z auta chirurgickou brašnu, nástroje vložil do horké vody se septonexem. Chlapi mezitím odvedli od rodičky vedle ní stojící krávy, nastlali vysoko slámou, sehnali jakýsi reflektor, že tolik světla nemávali ani na operačních sálech. Rodící kráva, která při vyšetření ležela, teď však stála a ani na domluvu ošetřovatelky nechtěla lehnout. A já potřeboval, aby si lehla na pravý bok, protože císařský řez se u nás prováděl v spodní části levé strany břicha – před vemenem. Před pár lety jsem byl na přednášce belgického zvěrolékaře, kde u jejich národního masného plemene probíhá víc jak 70% porodů císařským řezem. Provádějí je na stojící krávi, při mírném obluzení z pravé strany. Dnes už to tak provádí většina mladých zvěrolékařů i u nás. Ale my jsme tehdy neměli na obluzení nic. Krávu jsme museli položit pomocí provazů tzv. balíkovou metodou. Trvalo nám skoro půl hodiny, než kráva ležela. Jeden pomocník jí ležel na hlavě, druhý na zádi a zbývající dva drželi svázané nohy. Jeden přední, druhý zadní. Chvilí trvalo, než jsem vystříhal a vyholil operační pole. Po znecitlivění místa řezu prokainem jsem se konečně mohl pustit do práce. Byla to jakási válečná chirurgie. Asistoval mi zootechnik, bez jeho pomoci bych sám dělohu s tak velkým teletem do rány nevtáhl. Řez v děloze i v břišní stěně jsem musel opakovaně rozšířit. Báť jsem se, že mi nebude stačit catgut, šicí materiál na vnitřní orgány, a proto jsem dělohu sešil jen v jedné etáži,

normálně se šije ve dvou. Ale naštěstí „postýlka“ šla pěkně vyloupnout. Mezitím co jsme šili, obětavá ošetřovatelka tele křísila. Když se nadechlo, radostí vykřikla. Kůži jsem sešil hedvábím a byl jsem sám se sebou spokojen. Když pomocníci z krávy slezli, vstala. Ošetřovatelka jí k hlavě přistrčila telátko, aby je olízala. To už se pak samo postavilo na nohy a hledalo matčino vemen. Bylo půl druhé ráno, když jsme skončili. Popřáli si a připili slivovicí. Do auta jsem si pro jistotu nasadil zase bílý plášť. Všichni odešli, jen ošetřovatelka mi pomohla očistit nástroje a odnést věci do auta. A také omýt záda, protože operaci jsem prováděl v zástěře, obnažený do pasu. Mezitím jsem jí vysvětloval, že příčina porodu velkého telete je v nesprávném krmení. Krávy dva měsíce před porodem se musí krmit střídmo. Ona ale namítla, že právě této vždy chutnalo a navíc ještě vždy ubrala z koryta sousedkám. V současné době jsou v moderních velkochovech samostatné sekce pro tuto kategorii krav.

Když jsem vyšel před kravín, svítíl měsíc, přituhlo, okna u auta byla zamrzlá, obětavá žena mi je pomohla oškrabat. Když jsem sedl do auta, startér motorem ani nezatočil. Kdo mne však roztlačí, když už všichni odešli. Naštěstí se podařilo nastartovat pomocí kliky. Celou cestu z kopce až do Kozova jsem jel na dvojku nebo na trojku, aby se auto prohřálo. Na silnici byly jen moje příjezdové koleje. Po obou stranách silnice jsou hluboké smrkové lesy a v měsíčním světle s popraškem sněhu navozovaly vánoční idylu. Přemýšlel jsem, kolik generací pod nimi projelo nebo prošlo. Většina stromů pamatovala císaře pána. Cesta údolím podél Třebůvky a pak do kopce k Bouzovu s měsícem osvětleným hradem byla jako v pohádce. Přemýšlel jsem, jestli takové vzrušující, ale i romantické zážitky bych měl, kdybych nebyl zvěrolékařem, ale farářem, jak chtěly tetičky z matčiny strany, které v naší rodině rozhodovaly, nebo středoškolským profesorem, jak si přála maminka, nebo lékařem, jak chtěl tatínek. Myslím si, že těžko. Když jsem přijel na středisko, všichni už spali. Na nevypnutém televizoru svítíl monitor. Televize na Silvestra hrála jen do dvou hodin ráno, jinak končila o půlnoci. Promrzlý jsem se vysvlékl, šoupl do tepla pod peřinu, přitulil se ke spící ženě a bylo nám dobře. Moc jsem toho ale nenaspal. Už v šest ráno začal zvonit telefon a všichni požadovali, aby kolega, mající novoroční službu, přijel k nim brzy. Slíbil jsem, že mu to vyřídím, ale věděl jsem, že kvůli paušálu bude muset jezdit racionálně a naplánovat si okruh. Už tak jsem věděl, že novoroční projev prezidenta republiky v jednu hodinu nestihne.

P.S. Můj měsíční plat byl tehdy 2400 Kčs, přídatky na dvě děti 300 Kčs. Odměna za všední službu – do dvou případů 17,50 Kčs, nad pět případů 22,50 Kčs (ne na hodinu, ale za celou službu). Kolik bylo za nedělní a sváteční si nepamatuji. Litř benzínu stál 2,30 Kčs. Veterinární služba byla tehdy bezplatná. Teprve později byly bezplatné jen preventivní akce (vakcinace proti července, moru prasat,

slintavce, vzteklině, všechna vyšetření na brucelózu, tuberkulózu aj.).

Dovětek: Milí čtenáři našich novin, omlouvám se, že jsem vás v letošních číslech strašil islámským terorizmem, záلودností boreliózy, kterou můžete získat od přísátého klíštěte a nevyzpytatelností covidu. Za vším, co jsem napsal, si však stojím. A protože toho strašení je už až moc, napsal jsem pro vás něco o tom, jak se žilo před padesáti lety. Máme se teď proti tomu podstatně lépe. Ale vážíme si toho? Jsme spokojenější? Na to si musíte odpovědět sami. Přeju vám všem hlavně zdraví a ten bláznivec s covidem ať už skončí.

Váš Standa Kovář

Zprávy z Rady

Vážení čtenáři, ve sloupku VÍTE, ŽE Vás chceme informovat o zajímavých věcech projednávaných Radou obce, která se pravidelně schází každých čtrnáct dní. Vybrali jsme pro Vás ty nejzajímavější:

Rada obce schválila:

- žádost Mysliveckého spolku Příkazy o poskytnutí individuální dotace ve výši 10.000,- Kč z rozpočtu obce na rok 2020
- finanční dar SDH Hynkov ve výši 5.000,- Kč na pohonné hmoty na zajištění provozu zásahového vozidla, plovoucího čerpadla a přenosné motorové stříkačky
- dodatek č. 1 k Nájemní smlouvě a smlouvě o budoucí smlouvě o zřízení služebnosti mezi Olomouckým krajem, jako vlastníkem nemovitostí a budoucím povinným, zastoupeným SSOK a Obcí Příkazy. Jedná se o vedení kanalizace přes pozemky Olomouckého kraje na Hynkově
- stanovení inventarizačních komisí pro inventarizaci majetku obce v roce 2020
- provedení veřejnoprávní kontroly hospodaření v Základní škole a Mateřské škole Příkazy, příspěvkové organizace
- zadání studie na úpravu veřejných prostranství, využití obecních nemovitostí, řešení chodníků a místních komunikací na Hynkově

Zprávy ze Zastupitelstva obce

Zastupitelstvo obce dne 22.10.2020 schválilo:

- dodatek č. 1 ke smlouvě o dílo na akci „VÝTVARNÁ A KERAMICKÁ DÍLNA V SUTERÉNU ZÁKLADNÍ ŠKOLY Č. P. 22 V OBCI PŘÍKAZY“ uzavřenou mezi Základní školou a Mateřskou školou Příkazy, p.o., Příkazy 22 a Hrubé stavby s.r.o., Troubelice
- uzavření nájemní smlouvy na dobu neurčitou mezi obcí Příkazy a J.S. na rodinný dům v obci Příkazy za cenu 10.000,- Kč měsíčně + zálohy na energie ve výši 8.000,- Kč měsíčně, za účelem podnájmu dalším osobám.

Josef Škrabal

Seniorklub prozatím nezahájí svoji činnost

Epidemiologická situace se nelepší. Z těchto důvodů náš seniorklub do konce tohoto roku a ani počátkem roku 2021 svoji činnost bohužel nezahájí. Respektujeme vládní opatření a nezbyvá nám nic jiného, než vyčkávat. Mnozí z vás se jistě těšili na předsilvestrovské odpoledne s hudbou, tancem a pohoštěním. Tato akce je již odvolána. Prozatím nebude také zveřejněn plán našich akcí na první měsíce nového kalendářního roku. Podle vývoje situace se budeme rozhodovat o osudu jubilejního dvacátého plesu seniorů. Ten je původně plánován na polovinu měsíce února. Uvidíme, jak se situace bude v nejbližších týdnech dále vyvíjet. Je možné, že budeme muset tento ples zrušit, popřípadě ho zorganizovat v pozdějším termínu. Budme však optimisté a snad se v dohledné době budeme opět scházet na našich středečních schůzkách a při troše štěstí si i na plese zatancujeme a zazpíváme. Třeba někdy na jaře

Přeji tedy všem občanům Příkaz a Hynkova spokojené prožití vánočních svátků. Do nového roku 2021 přeji všem za celý seniorklub hlavně zdraví, optimismus a stálý úsměv na tvářích.

Jaromír Tomanec

Naše kaplička

Vážení spoluobčané, téměř v každém čísle občasníku čteme od pravidelných přispěvatelů, jak se máme chovat v době covidové, jak máme chodit do Repre, abychom jej podpořili, ale hodně dlouho jsem nezaregistroval žádný příspěvek o naší kapličce. Ač nejsem člověk, který moc mluví, ale raději se snaží více udělat pro obec, pro své spoluobčany, pokusím se něco napsat.

Že je naše kaplička úžasné dílo, o tom snad nikdo nepochybuje. Proto patří velké poděkování a obdiv těm, kteří tuto kapličku téměř před sto lety postavili, a ještě ze svých peněz a prostředků. I toto je pro mě jedna ze silných motivací a vždycky říkám, že naší minimální povinností je dobře se o tuto kapličku starat.

Často se v kapličce zastavují skupinky cyklistů ze širokého okolí a několikrát tam přijel celý zájezd. Všichni jsou kapličkou nadšeni a nešetří slovy chvály. O to mě více mrzí takový až nezáměr příkazských občanů i přesto, že spousta z nich zde má pamětní desky svých předků. Vždyť je to především památník obětí 1. a 2. světové války. Nestojí již toto za to, abychom občas přišli do kaple, v klidu se posadili na vyhřívané sedačky - dar místostarosty Jožky Škrabala - a v tichosti zapřemýšleli nad životem,

co jsme udělali dobře a co se nám moc nepovedlo? Toto snad potřebuje každý člověk, jenom ti „neomylní“ ne.

O daru Dr. Štěrbové psal již náš starosta, ale o posledním daru pro naši kapličku ví jen málokdo a přitom je to úžasné dílo.

Když jsem byl v minulosti na zájezdě s důchodci v Tovačově ve Střední řezbářské škole, zaujala mě tam soška Madony. Dle ředitele školy je cena tohoto díla kolem sedmdesáti tisíc Kč; a byla naprosto srovnatelná s tím, co máme dnes v kapli a ještě dvakrát.

Možná bych se ještě zmínil o tom, jak tento dar vznikl. Asi před rokem mi ukazoval Vašek Konopka krásnou propracovanou svoji bustu, kterou mu vyřezal jeho soused pan Čelouch. Hned mě napadlo, že by bylo pěkné mít něco takto vyřezávaného v kapličce. Požádal jsem Vaška, ať se pokusí souseda „ukecat“, zda by nevytvořil něco do kapličky.

Když tam tedy přijdete, uvidíte výsledek, nádherné dílo, za které patří panu Jiřímu Čelouchovi veliký dík.

Na závěr ještě trocha statistiky. Za dobu mého působení jako správce kaple zde proběhlo více jak 50 posledních rozloučení s příkazskými občany a uskutečnilo se zde více než 25 svateb. Různé zájemce o prohlídku a zájezdy ani nepočítám, jen mi tak utkvělo v paměti, když se zde náhodou zastavil varhaník z katedrály v Hradci Králové, sedl za naše harmonium a zahrál a zazpíval – úžasný zážitek.

S přáním krásného prožití vánočních svátků a všeho nejlepšího do nového roku -

- Váš správce kaple.

SDH Příkazy

Byl jsem osloven, abych napsal do novin stran činnosti Sboru dobrovolných hasičů Příkazy. Vzhledem k tomu, že od jara se bojuje s vysoce nakažlivým koronavirem SARS-CoV-2 způsobujícím nemoc COVID-19, je činnost hasičů velice omezená. Nicméně i tak se jednotka sboru dobrovolných hasičů Příkazy, dále jen JSDH, účastnila celkem tří nahlášených událostí, ke kterým jsme vyjeli.

Dne 04.08.2020 se jednalo o nahlášení spadlého stromu na elektrickém vedení. Tato událost se stala v Příkazích na polní cestě vedoucí od družstva za hřištěm směrem na Náklo. Vzhledem k tomu, že v tu dobu byla přerušena dodávka elektřiny v Příkazích, byl jsem se s rodinou projít a shodou okolností jsem šel po této cestě, kde jsem spadlý strom přes tuto cestu, který při pádu strhl i elektrické vedení, viděl. Ihned jsem zavolal na poruchovou službu ČEZu, kteří mají odstraňování závad na elektrickém vedení v popisu práce. Vzhledem k tomu, že po cestě dál nešlo projít, neboť není vhodné, respektive je

nebezpečné, se ke spadlým drátům přibližovat, tak jsem se s rodinou otočil a šli jsme zase zpátky domů. Co čert nechtěl, tento spadlý strom, který přerušil elektrické vedení, někdo oznámil na linku 150 hasičům, kteří naši jednotku na místo vyslali. Následně jsem opět dorazil i já, pracovník energetiky byl již na místě a během chvilky přijeli také profesionální hasiči. Pracovník energetiky odjel odpojit dráty, aby se na potrhaném elektrickém vedení mohlo pracovat a hasiči zajistili místo páskami „zákaz vstupu“. Nic jiného hasiči na místě nedělali, neboť se jednalo o velice málo frekventovanou cestu a místo bylo možné objet jinudy. Spadlý strom odstranili a dráty opravili pracovníci energetiky.

Další událost byla nahlášena JSDH dne 03.10.2020. Jednalo se o uvolnění oplechování atiky domu v Příkazích z důvodu větru. Na místo jsme vyjeli, potvrdili jsme uvolněný plech operačnímu středisku a vyčkali jsme příjezdu profesionálů, neboť naše jednotka nedisponuje tak vysokým žebříkem nebo plošinou, abychom uvolněné oplechování odstranili. Hasiči oplechování odstranili z plošiny a celá věc tak byla ukončena. Pak jsem se od okolo bydlicích spoluobčanů dozvěděl, že toto oplechování atiky domu bylo uvolněné již delší dobu.

Dosud poslední nahlášenou událostí, na kterou naše JSDH byla povolána, byla dne 14.10.2020 technická pomoc spočívající v odčerpávání vody na Hynkově, kde se vytvořila laguna, která ohrožovala obydlí našich spoluobčanů. Když jsme na místo přijeli, už se na odčerpávání vody pilně pracovalo ze strany profesionálních hasičů a druhé JSDH naší obce, která je na Hynkově. Plovoucí čerpadlo, které jsme si vzali s sebou, se nám nepodařilo nastartovat, tak jsme nasadili na odčerpávání vody požární stříkačku PS 12, kterou znáte z hasičských soutěží. Vodu jsme odčerpávali, pokud to bylo možné. Plovoucí čerpadlo bylo ihned opraveno a je opět plně funkční. Událost o této vodě ohrožující obydlí byla již popsána v předchozím vydání místních novin.

Vzhledem k tomu, že se blíží čas Vánoc, chtěl bych všechny upozornit na případná nebezpečí, která hrozí při zapalování svíček na adventních věncích a vánočních stromecích. Jedná se o oheň, který je dobrý sluha, ale zlý pán. V žádném případě byste hořící svíčky ani jiný otevřený oheň neměli nechávat bez dozoru, protože se může stát, že oheň na svíčke se může rozšířit dál než jen na knot svíčky a neštěstí je na světě. Také o Silvestru myslete na bezpečnost při používání různé zábavné pyrotechniky a dbejte na pokyny k použití.

Všem přeji krásné prožití Vánoc a do nového roku vše nejlepší.

*Josef Pavlíček
velitel JSDH Příkazy*

Cyklostezky

Píše se rok 2020 a po šesti letech příprav a práce můžeme říct „**HOTOVO**“.

No, vlastně ještě ne úplně, čeká nás kolaudace, ale snad se bude jednat pouze o běžnou úřední záležitost, která vše završí.

Jsou to dvě významné stavby. Cyklostezka na Skrbeň propojila naši obec zpevněným povrchem nejen se sousední Skrbení, ale po již vybudovaných cyklostezkách dál na Horku nad Moravou (kromě krátkého úseku před Sluňákovem, kde obec Horka již jedná s vlastníky o výkupu pozemků) a dál až do Olomouce. Touto 1,2 km dlouhou stavbou bylo také dokončeno propojení mezi městy Litovel a Olomouc po slušných, zpevněných cestách pro bezpečnou jízdu na kole mimo frekventované silnice. Cyklostezka podél železniční tratě na Senici na Hané nám otevírá cestu nejen do sousední obce, ale i dál jihozápadním směrem na Náměšť na Hané, Terežské údolí a další zajímavá místa a obce našeho Mikroregionu.

Vlastní výstavba trvala dva měsíce, a společnost Swietelsky se i přes deštivý podzim vypořádala se stavbou velmi dobře. Důležité také bylo, že asfaltbetonové povrchy se pokládaly za pěkného, teplého počasí koncem října a začátkem listopadu. Z přicházející zimy jsme měli obavy, ale vyšlo to.

Ale proč to tak dlouho trvalo? Stručně se to pokusím popsat. Pro výstavbu cyklostezek neměla obec své pozemky v plném rozsahu. Směrem na Senici na Hané díky pochopení a souhlasu Jaromíra Bečáka, za které je potřeba poděkovat, byla provedena směna pozemků. Na Skrbeň byly pozemky pod cyklostezku, ale i obchvat obce, řešeny formou jednoduché pozemkové úpravy. A to také díky pochopení a souhlasu asi jednoho sta vlastníků pozemků, za který je potřeba také velmi poděkovat.

Souběžně musel být vyhotoven nový územní plán, následovalo zpracování projektové dokumentace, vyřízení stavebního povolení, první podání žádosti o dotaci, druhé podání žádosti o dotaci, třetí podání žádosti o dotaci, konečně úspěšné, vypsání výběrového řízení na zhotovitele stavby a pak vlastní realizace.

Z poslední žádosti o dotaci musel bohužel být pro administrativní překážky vyjmut úsek od kaple po pekárnu, na který je také zpracován projekt a vyřízeno stavební povolení.

Obě cyklostezky byly zhotoveny nákladem 8.371.280,- Kč bez DPH.

Blíží se Vánoce, bude více volného času, tak se zajděte podívat. Je to pěkná procházka.

Josef Škrabal

Kamenný kříž v lipové aleji

Na podzim letošního roku byla dokončena oprava kamenného kříže s korpusem ukřižovaného Krista, který se nachází v památné lipové aleji, vedoucí z Příkaz do Nákla.

Postavení kříže je datováno rokem 1870, tedy přesně před 150 lety.

Oprava této památky byla svěřena kamenosochaři Lubomíru Tesákovi z Tučap, který k celé opravě zpracoval podrobnou restaurátorskou dokumentaci včetně bohaté fotodokumentace.

Z této dokumentace vyplývá, že oprava byla již velice nutná, i když to na první pohled tak nevypadalo: „*v určitých partiích na kamenných dílech byla viditelná počínající degradace kamene. Nejzávažnější poškození se týkalo roztržené přechodové římsy, prasklé patky kříže a prasklé horní části podstavcového dřívku. Korodující čep roztrhl přechodovou římsu a dál zvětšoval praskliny na patce kříže a podstavci. Kotvy na schodovém stupni vykazovaly pokročilou korozi a svým rozpínáním způsobily praskliny na předních rozích. V obličejí Panny Marie Bolestné bylo mechanické poškození (ulomený nos a brada). Kamenný objekt byl v havarijním stavu a byla jen otázka času, aby došlo k jeho zřícení*“, cituji z dokumentace.

Na jaře letošního roku byl kamenný kříž odborně rozebrán a odvezen do restaurátorovy dílny k opravě. Byly vyjmuty zkorodované čepy a kotvy, bylo provedeno očištění povrchu kamene od barevných nátěrů, starých dožitých vysrávek, tmelů a černých depozit. Následně bylo provedeno biocidní ošetření povrchu kamene, které na určitou dobu zamezí uchycení náletové mikroflóry. Roztržené kamenné díly byly slepeny pevnostním lepidlem na epoxidové bázi a zajištěny nerezovými kotvami a dráty. Nápis s datací 1870 na čelní straně soklu byl zvýrazněn černou barvou.

V září letošního roku byl kříž po opravě v restaurátorské dílně převezen zpět na své místo, osazen na sokl a zajištěn nerezovými čepy.

Závěrem byl celý kamenný povrch památky opatřen hydrofobním nátěrem.

Celá oprava byla provedena nákladem 84.700,- Kč. Dnes opravený kříž září do dálky, tak se zajděte podívat. Při procházce památnou alejí můžete pozorovat, jak rostou mladé lípy, které jsme společně dosadili ke 100. výročí vzniku České republiky v roce 2018.

Postavení kříže má zajímavou historii a tady opět čerpám z knihy PŘÍKAZY, čtení o hanácké vesnici od autorů dr. Pavla Pospěcha a pana Boleslava Vací: „*U hrázky, při stezce do Nákla, stojí kamenný kříž, který postavil na svůj náklad roku 1870 výměník Jakub Zlámal z č. 76. Když byl kříž postaven, odevzdával jej Jakub Zlámal obci. Obecní výbor se však zdráhal přijmout kříž*

za svůj majetek a ve schůzi dne 7. srpna 1870 se usnesl většinou hlasů, aby se kříž nepřijal, ale aby se ponechal Janu Fišarovi č. 76, jenž měl za manželku Annu, dceru Jakuba Zlámala, na jehož pozemku kříž je postaven v domněnku, že se jemu tím poslouží. Obecní výbor se bál, že přijme-li dar ten, bude mít v budoucnu obec starosti i náklad s udržováním kříže.

Usnesení toto vzbudilo nelibost některých občanů, a proto svolána dne 10. srpna nová schůze výboru, v níž jednáno o tom, zdaž se má usnesení výboru ze dne 7. srpna straněv odeprání přijmout nově vystavěný kříž zrušiti nebo zůstane-li při učiněném usnesení. Ve schůzi přijat návrh, aby se svolala valná hromada občanů a ta by rozhodla, má-li se kříž ten přijmouti co obecní jmění. Valná hromada svolána na den 11. srpna“.

„Valná hromada vzavši toto v poradu a uváživši, že by to od obce neslušné bylo dar takový zamítnout, třeba s tím po čase všelijaké výlohy nastávají, kde bývalý obecní kříž již zrušen je a tento s tím úmyslem, že po zrušení starého kříže tento obci věnuje, usnesla se velkou většinou hlasů, aby se novostavěný kamenný kříž při kostelní cestě na pozemku od č. 76 v Příkazích od manželů Jakuba a Mariany Zlámál, výměnkářů z Příkaz, co obecní majetek přijal se závazkem, že další správu a dohled toho kříže bere obec příkazská na sebe“.

Asi není potřeba dodávat, že je pro nás samozřejmostí se o tyto naše památky a odkaz předků starat a dál je udržovat.

Josef Škrabal

TJ Sokol Příkazy oznamuje,

že z důvodu stále přítomné epidemie COVID-19 a opatření, která jsou nastavena, je nucen v lednu 2021 zrušit tradiční sokolský ples i maškarní karneval pro děti. Budeme doufat, že se všichni sejdem v našem areálu na jaře bez velkých omezení.

Kamenný kříž z roku 1870 - Příkazy

Roztržená římsa od korodujícího čepu

Detail trhliny

Osazování podstavcového dřívku

Osazování kříže

Tříkrálová sbírka

Milí spoluobčané,

tak jako každý rok by v lednu 2021 měla v naší obci proběhnout Tříkrálová sbírka. Bohužel záleží na koronavirové situaci. Pokud zůstane stav na čísle 3, tak vás koledníci v Příkazích navštíví v pátek 8. a v sobotu 9. ledna. Na Hynkově letos koledování neproběhne. Pokud bude vyhlášen stav na čísle 4, nebude se koledovat vůbec. V tomto případě bude na poště Příkazy možnost přispět do pokladničky, a to do 22. ledna 2021.

Krásné Vánoce a hodně zdraví v novém roce Vám přeji Vaši koledníci.

Ze světa popelnic

Naše odpady, naše starosti.

Chystá se odpadová revoluce, novela odpadového zákona motivuje obce ke snížení skládkovaného odpadu až na 120 kg na občana v roce 2029. Je to sice vzdálená budoucnost, ale čeká nás ještě spousta práce. Motivace je především ekonomická, zavedením zvýšeného skládkovacího poplatku nad limitní hodnotu.

Limitní množství odpadů (kg/os) s nižším skládkovacím poplatkem

rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Kg/osobu	200	190	180	170	160	150	140	130	120
t/rok	262	249	236	223	210	197	184	171	157

V roce 2019 vyprodukovali občané Příkaz 293 t odpadů, které končily na skládce. V roce 2021 je limitní množství skládkovaných odpadů 262 t, na které se vztahuje nižší (stávající) skládkovací poplatek. Díky zavedení door to door systému a platby dle velikosti nádoby za směsný odpad obec vykročila správným směrem. Pokud by nepokračovala v nastaveném trendu snižování odpadů směřujícího na skládky, zaplatí navíc za vyšší skládkovací poplatek.

Zvýšené náklady za skládkování **směsného odpadu a objemného odpadu**

rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Kč/t	300	400	500	700	1 000	1 000	1 100	1 100	1 150
Celkem Kč	9 300	17 648	28 620	49 252	83 480	96 600	120 692	135 124	156 354
Kč/os/rok	7	13	22	38	64	74	92	103	119

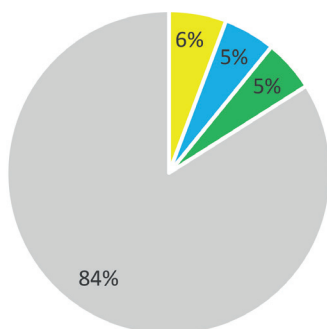
Pokud by se letos nezměnil systém nakládání s odpady v naší obci, zaplatili bychom navíc do roku 2029 jen za vyšší skládkovací poplatek **697.070 Kč**.

Možností, jak snížit množství odpadů od občanů, je nastavit komplexní podmínky odpadového hospodářství, aby to bylo pohodlné a pokud možno ekonomicky smysluplné. Kromě již zavedeného omezení svozu směsného odpadu a třídění plastů a papíru dům od domu je velice důležité důsledné třídění bioodpadu rostlinného původu z kuchyně. Pokud tak dosud kuchyňský bioodpad netřídíte do kompostéru, vězte, že obec tak zbytečně platí za každé kilo, které skončí v černé popelnici až 2 Kč. Rozbory ukazují, že v černých popelnicích je až 40 % bioodpadu, který patří na kompost. V roce 2019 byla produkce směsného odpadu 202 kg/os/rok, 40% = 80,8 kg = 161,6 Kč/občana/rok. Bioodpad, který si občané doma sami kompostují, je nejlevnější a nejekologičtější řešení.

V roce 2020, po zavedení nového systému svozu směsného komunálního odpadu z očištěných popelnic, kleslo množství tohoto odpadu na 130 kg/os/rok. Je to dáno tím, že dnes si každý v naší obci platí za SVOJE odpady a také tím, že odpady poctivě třídí.

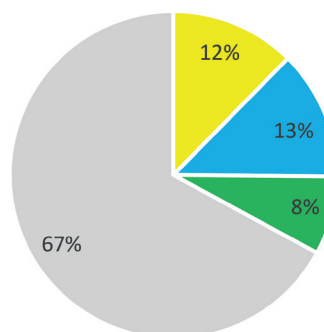
Radim Plachý
Mr.bin@email.cz

Struktura odpadů v r. 2017

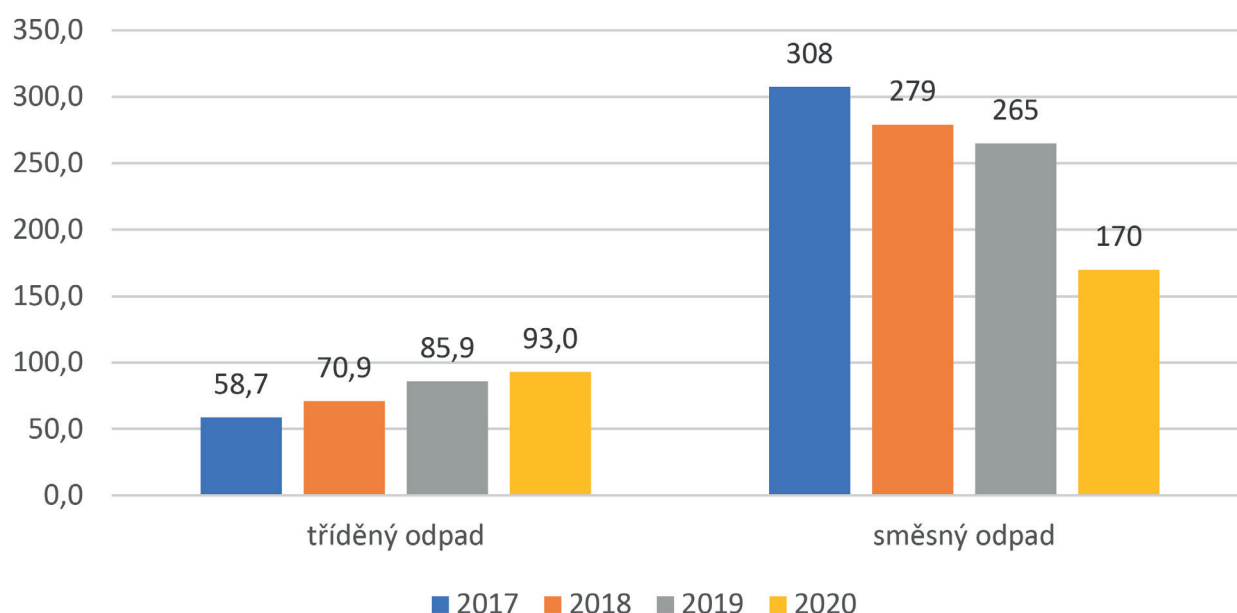
plast papír sklo SKO

Struktura odpadů v r. 2020

plast papír sklo SKO

Vývoj produkce odpadů 2017-2020 (t)

Grafy k článku - Ze světa popelnic - na str. 11

Foto k článku Cyklostezky - na str. 9 - směr Skrbeň

Foto k článku Cyklostezky - na str. 9 - směr Senice na Hané

Uzávěrka příštího čísla: 12.2.2021